

Motion till riksdagen 2006/07:Ub306

av **Mikaela Valtersson (mp)**

Inomhusmiljön

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av regelbundna kontroller av skolans inre bullernivå, exempelvis i matsalarna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att riktlinjer för bullernivåer anpassade för barn bör tas fram.

Buller

Skolan är idag inte organiserad utifrån elevernas behov. Det krävs en samverkansprocess där elever, lärare och rektor diskuterar hur just deras skola ska bli en bra arbetsplats för alla. Att sänka ljudnivån i skolan är en viktig fråga för att skapa en bättre arbetsmiljö. Hög ljudnivå är ett problem som ger konsekvenser på olika sätt som beskrivs nedan. Buller ger sämre livskvalitet. Enligt Socialstyrelsen utsätts mer än två miljoner människor för alltför höga bullernivåer enbart från trafiken. Det är känt att buller ger sämre livskvalitet och försämrar inlärning. Nya studier tyder även på att buller ökar risken för förhöjt blodtryck. Sveriges hörselkliniker redovisade 1998 att 360 barn per år drabbas av hörselskador av för hög ljudvolym. Enligt Barnombudsmannen upplever var tredje 10-åring att ljudnivån i klassen är för hög. En ständigt hög ljudnivå stressar såväl barn som vuxna och hindrar dem från att tänka, reflektera och i förlängningen lära sig saker, menar stressforskaren Ylva Ellneby. Vi anser därför att det krävs regelbundna kontroller av skolans inre bullernivå både i de gemensamma uppehållsutrymmena och i matsalarna.

Fel! Okänt namn på

Barns känsliga öron

Barn ger ljud ifrån sig, att vara högljudd är normalt när man är barn. Men allt fler barn klagar över höga ljudnivåer. Eftersom barn själva åstadkommer mycket ljud kan det vara lätt att tro att barn tål höga ljudnivåer bättre än vuxna. Men så är inte fallet. I själva verket är barnets hörselsinne känsligare än vuxnas. Det är av stor vikt att kommunerna har regelbundna kontroller vad gäller bullernivåer i miljöer där barn vistas. Då barns öron är mer känsliga än vuxnas bör det ses över huruvida det krävs särskilda gränser för bullernivåer för barn. I Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus och höga ljudnivåer skrivs det att barn utgör en särskild riskgrupp och att barn har en kortare och smalare hörselgång. Detta kan innebära att den maximala förstärkningen sker högre upp i diskantområdet där ljud lättare orsakar skada. För att uppnå fullgott skydd även för mindre barn bör ljudnivåer hållas extra låga. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att se över huruvida nivågränserna är anpassade till barnets känsliga öra.

Problem på grund av talmaskering

Ljud kan påverka uppfattbarheten av tal (talmaskering) genom att ljudnivån överstiger talets. I situationer där talmaskering förekommer kompenserar talaren ofta genom att höja rösten. En hög bakgrundsnivå, t ex på förskolor och i skollokaler, leder också ofta till förhöjda ljudnivåer totalt genom att de som vistas i lokalen höjer sina röster. Svårigheter att kommunicera med tal kan leda till minskad social kontakt vilket särskilt drabbar personer med hörselnedsättning. Buller kan också leda till negativa effekter på prestation och inlärning genom att koncentrationsförmåga och möjlighet att uppfatta tal störs. Socialstyrelsen skriver vidare:

Skolan är en speciell riskmiljö genom att buller stör talkommunikationen mellan lärare och elever och försämrar koncentrationsförmågan. I skollokaler där avståndet mellan talare och lyssnare ofta är långt krävs en förhållandevis lägre bullernivå än på andra arbetsplatser, eller i bostäder för att uppnå bra taluppfattbarhet. I skolor, daghem och liknande lokaler är det viktigt att efterklangstiden är kort. Undervisningslokaler kan kräva ljudnivåer ner till 25 dB för att taluppfattbarheten skall vara godtagbar för känsliga grupper.

Hela och rena toaletter med lås

Vilken vuxenarbetsplats skulle acceptera smutsiga toaletter utan papper och tvål och där man riskerar att antingen få dörren uppryckt eller få sitta på helspänn med kollega utanför som vakt för att dörren saknar lås? Men vardagen för många elever är sådan. Vi anser att det är en mänsklig rättighet att kunna gå på toaletten under sin arbetsdag. Skolledningen måste ta ansvar för att

Fel! Okänt namn på

toaletterna är rena och har både toalettpapper och tvål samt går att låsa. Konsekvenser av usla toaletter är att urinvägsinfektion blivit allt vanligare bland unga tjejer på grund av att de inte kan/vill/vågar gå på toaletten under sin skoldag.

Lugna platser

Stressforskning har visat att möjlighet till vila och återhämtning är av stor betydelse för att människor ska orka med intensiva arbeten. Detta gäller även skolungdomar. Därför måste det i skolan finnas möjlighet till återhämtning genom att det finns tillgång till små, lugna och trevliga platser på skolan. Att alltid befinna sig i stora grupper av människor är stressande i sig. Biblioteken är en avstressande miljö. Biblioteket ska vara hjärtat i skolan och en plats för dels lugn och ro, dels möjlighet till eget kunskapsinhämtande. Därför behövs det moderna skolbibliotek med anställda bibliotekarier.

Stockholm den 30 oktober 2006

Mikaela Valtersson (mp)